

netop den Betragtning, jeg vedkjender mig om denne Sag, og som jeg tror, de Herrer ville finde lidensfabeløs, der medfører, at jeg ikke tror at burde tilbageholde en Udtalelse af de store Betænkkeligheder, som enkelte af de i Adressen fremsatte Sætninger synes mig at maatte volde. Jeg vil først tillade mig at henlede Opmærksomheden paa en Sætning, som findes i 2det Stykke af Adressen. Der siges her, at Thinget, efterat Ministeriet Holstein var udværent, ikke reiste Modstand imod noget Forslag, fordi dette var udgaaet fra et Ministerium, der ikke var et Udtryk af Thinget, men at dette endog ofte lempe de sine Meninger efter Ministeriet. Den første af disse Sætninger, nemlig at Thinget ikke reiste Modstand mod noget Forslag, fordi dette var udgaaet fra et saadant Ministerium, erkjender jeg for at være fuldkommen rigtig; den er sand, men jeg vil tilføje, at det forekommer mig, at dette ikke er Noget, som burde fremhæves. Da det jo er ethvert Medlems simpleste Pligt, at handle paa denne Maade, synes det mig ikke at egne sig til at fremhæves i en saadan Adresse. Naar der dernæst staar, at Thinget endog ofte har lempet sine Meninger efter Ministeriets, maa jeg bemærke, at jeg tror, jeg har haft en temmelig god Leilighed til at bedømme, om dette virkelig med Sandhed kan siges at være Tilfældet. Uagtet jeg virkelig har en lang parlamentarisk Erfaring og har set forskjellige Forsamlinger blive stillede lige overfor Ministerierne — baade Ministerier, som jeg sympathiserede med, og Ministerier, som jeg ikke sympathiserede med — maa jeg imidlertid tilføje, at jeg endnu ikke har fundet nogen Forsamling, der saa lidt har lempet sine Meninger efter Ministeriet, som denne. Jeg vil snarere sige, at Thinget har vist en særdeles stor Fastholden og Staaen paa sine Meninger, ikke alene med Hensyn til Hovedsagerne — det er jo meget forklarligt og forsvareligt, at man ikke let giver efter i særdeles vigtige Ting, som f. Ex. med Hensyn til et Lovforslags hele Grundtanke o. s. v. — men ogsaa med Hensyn til Enkeltheder, som de ærede Medlemmer selv have erkjendt for at være uden afgjørende Betydning, som de selv ved tidligere Forhandlinger have stemt for, udtalt sig for og foreslaaet Thinget at gaa ind paa og saa fremdeles. Selv i saadanne Tilfælde har man mange Gange vist en særdeles stor Naastaaelighed overfor Ministeriet. Jeg tror derfor ikke, at det Bidnesbyrd, som de Herrer foreslaa Thinget at give sig selv, virkelig med Sandhed kan gives dette Thing. Jeg tror snarere, man maa sige, at man med hvert Møde har opstillet større Vanskeligheder imod de Forslag, som ere fremkomne fra Ministeriet. Dette var det første Punkt, hvorpaa jeg vilde tillade mig at henvende Opmærksomheden. — Det andet Punkt findes i tredje Stykke af Adressen, hvori det hedder: „En saadan Overensstemmelse har imidlertid saa langt fra fundet Sted mellem Mi-

nisteriet og Folkethinget, at Ministeriets Virksomhed tværtimod i det Store og Væsentlige har været anlagt efter andre Synsmaader end den, som Folket ved Valget af sine Repræsentanter alt den Gang havde givet tydelig tilkjendelse“. Det udfiges altsaa her, at de Synsmaader, som aabenbare sig igennem de Lovforslag, der ere komne fra Ministeriet, i det Store og det Væsentlige have været anlagte paa anden Maade og været af en anden Slags end de, som dette Things Flertal vedkjender sig. Jeg tilføjer, at jeg har en anden Opfattelse. Derfor vi, saaledes som de ærede Lovforslagsstillere gjøre, skulle stille imellem, hvad der er stort og væsentligt, og hvad der er mindre Betydeligt, vil jeg sige, at jeg har faaet det Indtryk, at Ministeriet netop i det Store og Væsentlige har vedkjendt sig og har handlet efter de samme Synsmaader som Flertallet; Afvigelserne have kun vedkommet mindre vigtige Punkter. Jeg har i den Henseende fundet Bestyrkelse i en Udtalelse, som ifjor Sommer fremkom trykt fra de ærede Medlemmer, som virkede for Valgene i den Retning, de ønskede. De kastede deri et Blik tilbage paa den Indflydelse, Rigsdagens Virksomhed i det Hele taget havde haft i de nogle og tyve Aar, siden Grundloven blev givet, og de troede at kunne lykønske Landet til, at denne Virksomhed havde vist sig at være heldbringende, at være til Gavn for Landet, baade i materiel Henseende og i Henseende til Velvære, til Velbefindende i det Hele, til Udviklingen af alle gode Kræfter. Med den Anskuelse maa vi vistnok alle i høi Grad sympathisere, men derimod er der fremkommet en Ytring, som jeg ikke kan negte har forundret mig. Det er nemlig sagt, at de efter hinanden følgende Ministerier aldeles ingen Fortjeneste havde af de Fremskridt, der ere skete i vor Tilstand, siden vi have faaet en fri Forfatning, hvorimod det er Oppositionen, det er de Herrer, som have fremtvunget og bevirket, at alle disse gode Lovarbejder ere komne frem og kunne føres igennem. Jeg tilføjer, at disse Ytringer have forundret mig, thi jeg har dog hidtil troet, at Regjeringen har haft ikke saa ganske liden Indflydelse i saa Henseende. Med al Anerkjendelse af den heldige Samvirken, der til mange Tider har fundet Sted imellem de forskellige Sider i Thinget, og de store Bidrag, de Herrer have givet til vor Lovgivnings Fremme, troede jeg ikke, at de Herrer vilde tilegne sig selv hele Wren for, hvad der er udrettet. Skulde det imidlertid ikke være muligt at tænke sig, at det Samme endnu er Tilfældet, at der altsaa virkelig ikke er foregaaet nogen Forandring i de Regjeringers Stilling, der efterhaanden have afløst hinanden i Landets Styrelse? Skulde der ikke fremdeles ligesom tidligere kunne ske virkelige Fremskridt, uagtet disse Mænd ikke have de Herrer's Sympathi, simpelthen maasse paa Grund af, at den Mangel paa Sympathi, der siges at finde Sted, netop ikke finder Sted i det